

Peru

Utolsó frissítés dátuma: 2021.01.10.

Fertőzöttség állapota

2021. január 10-i adatok alapján a **fertőzöttek száma 1.035.184**, ebből 6666 fő kórházi kezelésre szorul, **38.280-an pedig elhunytak** a járvány következtében. A járvány első hulláma valószínűleg június közepén tetőzött, ma feltételezhetően a járvány második hullámának felszálló ágában vagyunk, ami átlagosan 1500-2000 napi új regisztrált megbetegedést jelent. Szakértők szerint a megbetegedési statisztikák az elkövetkező időszakban – főként a nyár elmúltával – tovább romlanak majd. A kormány döntése értelmében a vasárnapi kijárási tilalmat a legfertőzöttebb megyékben újra bevezetik.

Peru a világ összes országa között a **18. helyet** foglalja el a megbetegedések számának rangsorában.

A fertőzöttség leginkább a fővárost, **Limát érinti**. A hozzávetőleg 10 millió lakosú nagyvárosban az egészségügyi ellátás is akadozik, az intenzív ágyak 90%-os kihasználtsága miatt a magánklinikák 10 millió forintos nagyságrendű összegeket kérnek el egy kórházi ellátásért.

Az országban elérhető **1614 lélegeztetőgépből jelenleg csak 379 van szabadon**.

1. ábra-Fertőzöttség állapota

2. ábra - Napi megbetegedések

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

Lakossági korlátozások

A perui kormány világviszonylatban tekintve is az elsők között cselekedett a vírus elleni védekezés területén. **Március közepén teljes határozat** vezettek be a ki- és belépésekre egyaránt, elrendelték az egészségügyi veszélyhelyzetet, amely lakhelyelhagyási tilalmat jelentett az élelmiszer- és gyógyszer-beszerzések kivételével, felfüggesztették továbbá a belföldi légi, vízi és szárazföldi tömegközlekedést.

Az alapvető célhoz kötött kijárási tilalom egészen június 22-ig maradt hatályban, **július 1-től pedig teljes egészében feloldották a karantént.** A korábbi korlátozások azonban **továbbra is érvényben maradtak az idősebb korosztály tagjaira**, valamint a 14 éven aluli gyermekekre vonatkozóan.

A 14 éven aluli gyermekek nem léphetnek be zsúfoltabb közösségi intézményekbe (pl. hatóságok, bevásárlóközpontok).

A kültéri, szabadidős és sportprogramokat június közepétől újra engedélyezik a kormány, de az oktatást a tanév teljes egészére felfüggesztették.

A belföldi kereskedelmi repülés július 15-én, a nemzetközi repülés pedig október 5-én újraindult. Fontos tudni azonban, hogy Európa továbbra sem elérhető közvetlen úticél, a jelentősebb európai városok (Amsterdam, Párizs, Madrid) csak humanitárius járatokkal közelíthetők meg. A perui kormány döntése értelmében pedig a brit koronavírus variáns megjelenése miatt bizonytalan ideig nem fogadnak járatokat Európa felől.

Az új korlátozó intézkedések alól az Európa irányából eddig érkező humanitárius járatok sem kivételek. A járatok rendszerint üresen érkeznek, és a Peruból távozni kívánó utasokat jelentősen megemelt áron elviszik Európába.

Gazdasági korlátozások

A rendkívül szigorú lakhelyelhagyási korlátozások miatt a gazdaság szinte teljesen megbénult, de a legfrissebb statisztikák szerint regionális viszonylatban ennek ellenére is a perui kormány tudja a legjobban kontrollálható keretek között tartani a munkanélküliségi mutatókat. Ennek oka lehet egyrészt **a gazdasági mentőcsomag**, vagyis a vállalatok életben tartása és versenyképességük megőrzése, másrészt viszont fontos látni, hogy az **informális**

foglalkoztatottság rendkívül magas aránya (71%) miatt a munkanélküliségi statisztikák minden bizonnyal torz képet adnak.

A perui gazdaság a szigorú korlátozások hatására április hónapban az átlagos összteljesítmény 45%-án működött. A kormány gazdaságvédelmi akciótervének hatására ez a **teljesítmény augusztus elejére elérte a 97%-ot.**

Elmondható, hogy a gazdaság minden ágazata megállt, így a húzóágazatnak minősülő bányaiipar, kereskedelem, textilipar, halászati ipar és mezőgazdaság is jelentős károkat szenvedett a korlátozások miatt.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Az országból továbbra is **tilos a koronavírus elleni védekezéshez szükséges orvostechnikai eszközök, védőfelszerelések, valamint gyógyszeralapanyagok és készítmények kivitele.**

Logisztika és szállítmányozás állapota

A határok lezárása, valamint a polgári kereskedelmi repülés felfüggesztése jelentősen megnövelte a szállítmányozás költségeit. A különböző fuvarszolgáltatók ugyan működnek, de a megnövekedett teher miatt jelentős lassulásra kell számítani a vámeljáráások során.

A limai Jorge Chávez nemzetközi repülőteret a belföldi légitforgalom előtt július végén, nemzetközi előtt október elején újra megnyitották, jelentősen limitált járatszámmal. A repatriációs járatok korábban a repülőtér melletti katonai bázisról indultak, augusztus végétől azonban a Jorge Chávez nemzetközi repülőtér visszavette ezt a feladatot is.

Gazdasági kilátások

Az augusztus elején bekövetkezett kormányválság hatására belpolitikai bizonytalanság alakult ki az országban, amely jelentősen befolyásolhatja a gazdasági mutatók alakulását.

Szakértők szerint a perui **GDP 15%-kal eshet vissza a koronavírus járvány következtében.** A visszaesést a következő időszakban az alábbi ábra szerinti ütemben kompenzálhatják a gazdaságvédelmi intézkedések segítségével. A várakozások szerint a perui export a harmadik negyedévben elérheti a 9,9 milliárd dollárt, amely közel 52%-os növekedést jelent az előző negyedév statisztikájához képest.

Az országban körülbelül 1,4 millió munkahellyel van kevesebb, mint 2019-ben. A munkahelyek elvesztése elsősorban a sérülékeny társadalmi rétegbe tartozó munkavállalók körében figyelhető meg. Ezekben az esetekben a kormányzati intézkedés az aktuális nehézségek

PBI según Sectores (Var %)
I cuatrimestre 2020/I cuatrimestre 2019

	Ponderación 1/	Var %
GLOBAL	100.0	-13.1
Agropecuario	6.0	1.8
Pesca	0.7	-25.9
Minería e Hidrocarb.	14.4	-14.5
Manufactura	16.5	-21.4
Electricidad y Agua	1.7	-7.9
Construcción	5.1	-34.8
Comercio	10.2	-21.7
Servicios	37.1	-7.2
VAB	91.7	-12.9
DM-Impuest. a product.	8.3	-14.8

1/ Estructura del PBI año base 2007-INEI

VAB: Valor Agregado Bruto (Total Industrias)

Fuente: INEI, MEF, BCRP

Elaboración: IEDEP

áthidalására (egyszeri juttatások), valamint a tovább-, illetve átképzési programok indítására, illetve új munkahelyek teremtésére fókuszál.

A radikális kormányzati intézkedések jóllehet a gazdaság minden szereplőjét érintik majd (elsősorban csökkenő kereslet miatt), annak rövid- és hosszútávú hatásai eltérő mértékben befolyásolják majd a gazdaság egyes ágazatait. A **mezőgazdasági termeléssel** kapcsolatban lényeges látni, hogy a legfontosabb exporttermékek, a szőlő, a mangó és az áfonya mennyisége január és június között – mivel nincs szezonjuk – visszaesik. A szektornak nem sikerült kilábalnia a válságból az említett termények főszezonjának kezdetéig (július). Ennek ellenére szakértők egyöntetű álláspontja szerint a zöldség- és gyümölcsstermesztés kellőképp erős ahhoz, hogy átvészseljen akár egy jelentősebb gazdasági visszaesést is. A szektorra hosszútávú negatív hatással egyedül a legnagyobb kereskedelmi partnerek tekintetében megvalósuló keresletcsökkenés lehet.

A **halászat** szektor szempontjából kiemelt veszteség lehet a hallisztre irányuló kereslet csökkenése világszinten, amely időlegesen véget vethet az ország egyeduralmának a termék kivitele tekintetében.

A **bányaiipari** tevékenység visszaesésének mértéke szinte kizárólag attól függ, hogy Kína mikorra tudja maga mögött hagyni a válságot, ugyanis a perui bányászati export 50 százaléka Kína fele irányul. Az ország gazdasági növekedésének korlátja lehet továbbá a bányászati szektorban eszközölt állami beruházások értékének nagymértékű csökkenése. A gazdasági újraindítás harmadik szakaszának köszönhetően a bányaiipari tevékenység újra elérte a rendes működési hatékonyságát. Az Energiaügyi és Bányaiipari Minisztérium tájékoztatása alapján a tevékenységek újraindulása hamarosan pozitív hatással lesz a szektor foglalkoztatottsági adataira is.

A **pénzügyek és a bankszektor** vonatkozásában lényeges fejlemény, hogy a stabil valutának mondható perui sol (PEN) dollárhoz viszonyított árfolyama 7,7%-kal nőtt a 2019-es záráshoz képest. A perui jegybank monetáris politikája rendhagyónak mondható, a jegybanki alapkamatot 2,25%-on tartja, és nem él a csökkentés eszközével. Az árfolyamromlás várhatóan elsősorban a behozatalra gyakorol majd negatív hatást, illetve kellemetlenebbül érinti majd a vállalkozói hiteleket, mint a lakosságiakat.

Az **egészségügy** kapcsolatban lényeges adat, hogy a kormány eddig 30 millió dollár azonnali többletforrást biztosított a válságkezelésre (eszközbeszerzés, megelőzés, kezelés). Országos szinten minden 10.000 lakosra 16 kórházi ágy jut, amellyel Peru a régiós átlagot produkálja.

A negatív hatások leginkább talán a **kereskedelmi szektort** érintik majd, amelynek elsődleges oka a lakhelyelhagyási korlátozások bevezetése és hosszúra nyúlása. A KKV szektor jelentős része nem lesz képes megtartani a munkavállalóit, amely erős munkanélküliséghez, valamint a szektor vállalkozásainak ellehetetlenüléséhez vezet. Az importvállalkozások pedig ugyancsak Kínától függenek, ugyanis a perui import legnagyobb részét a kínai termékek behozatala teszi ki.

A rendkívüli intézkedések **turizmusra** gyakorolt hatása szintén kifejezetten jelentős. A bevételkiesés egyelőre nem megbecsülhető, de az éves szinten 4,5 millió turista kiesése

hatalmas károkat okoz majd az ágazat képviselőinek és az államnak is. A Külkereskedelmi és Idegenforgalmi Minisztérium döntése értelmében összesen 51 millió PEN (kb. 5 milliárd forint) értékű újraindulási támogatást kapnak a turisztikai ágazat mikro- és kisvállalkozásai, amelyet 60-100.000 PEN értékben igényelhetnek a cégek.

Gazdasági válságkezelő intézkedések

A perui kormány **Latin-Amerika legjelentősebb gazdasági akciótervét** hajtja végre a következő időszakban, amelynek elsődleges célja a COVID-19 járvány által okozott negatív gazdasági hatások kiküszöbölése vagy lehetőség szerint megelőzése. A csomag jelentőségét mutatja, hogy annak értéke körülbelül **25 milliárd dollár**, amely az **ország teljes GDP-jének 12%-át** teszi ki. A jelentős gazdaságvédelmi intézkedések indokát az országban március közepe óta érvényben lévő teljes határozat, illetve az egyre szigorodó kijárási korlátozások adják.

A gazdaságvédelmi intézkedéseket **három szakaszban** kívánják végrehajtani, amelynek első fázisában (a járvány tovább terjedésének megakadályozása) 8,5 milliárd dollárt költenek az állami költségvetésből. A második szakaszban kerül sor a vállalkozások kedvező hitelkonstrukciókkal történő kisegítésére (kb. 8 milliárd dollár). Végül pedig további 8,5 milliárd dollárt fordítanak a gazdasági folyamatok élénkítésére elsősorban állami beruházások révén.

Fontos körülmény, hogy Peru pénzügyi helyzete több szempontból is stabilnak tekinthető. Egyrészt az elmúlt 30 év során elsősorban a kiemelkedő bányai tevékenységének köszönhetően **komoly tartalékok** tudott képezni, amely teret enged a kormánynak a közpénzügyek magabiztos igazgatására. Az ország **államadóssága a GDP-hez viszonyítva 27%**, amely az egyik legalacsonyabb mutató a régióban.

A **perui sol (PEN) időnkénti megingásoktól eltekintve stabilitást mutat**, az infláció mértéke alacsony. A kormány exporttámogató intézményrendszerének, valamint a nemzetközi szervezetekkel ápolat kifejezetten jó kapcsolatainak köszönhetően nem kell tartani attól, hogy egyetlen gazdasági nagyhatalom válságba kerülése esetén a perui gazdaság is összeomlik. A 2020-ra a vírus elterjedése előtt jóslott 4 százalékos gazdasági növekedés nem lesz tartható, olyannyira, hogy a legfrissebb becslések szerint akár 15 százalékos gyengülés is bekövetkezhet. Ez jelentős mértékben függ attól, hogy a kiemelt kereskedelmi partnerek (Kína, EU, Egyesült Államok) mikor lesznek képesek újra indítani a gazdaságukat.

A Gazdasági és Pénzügyminisztérium frissen megjelent tanulmánya szerint az ország gazdasági teljesítménye 2020 első félévében várhatóan 24%-kal esik majd vissza. Ez elsősorban azzal magyarázható, hogy a számítások szerint a 2020-as év összes munkanapjának legalább 15

PERÚ DESTINA 12% DE SU PIB PARA EMERGENCIA ECONÓMICA

Monto destinado a la crisis

	Porcentaje del PIB	Monto
 Perú	12%	US\$25.000 millones
 Chile	6,7%	US\$16.700 millones
 Colombia	1,2%	US\$3.700 millones
 México	0,7%	US\$7.700 millones

Fuente: Segib / Gráfico: LR-AL

százalékát karanténban kell, hogy töltsse a teljes társadalom. A márciustól június végéig terjedő teljes gazdasági leállást a kormány **négy ütemben állítja helyre**.

Az **Arranca Peru 2** kormányzati gazdaságélénkítő program hatására közel 250.000 új munkahely jött létre, köszönhetően annak a 332 új beruházásnak, amelyet 600 millió dollár értékben indított el a perui kormány. Ezek 80%-a ivó- és szennyvízkezeléssel, illetve hálózatfejlesztéssel kapcsolatos beruházás.

Peruban jelenleg teljes a belpolitikai bizonytalanság, miután a kongresszusi többség 2020. november 9-én megfosztotta tisztségétől Martín Vizcarra köztársasági elnököt. A következő hónapok várhatóan a politikai útkeresés jegyében telnek majd, ami kedvezőtlen hatással lehet a válságból kilábalni készülő gazdaságra.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

A **perui reláció** vonatkozásában megfigyelhető, hogy a bilaterális kereskedelmi kapcsolatok élénkülése elsősorban a magas hozzáadott értékű magyar technológiák exportjának (elsősorban **orvostechikai fejlesztések, IT-megoldások, agrárinnovációs és vízipari fejlesztések**) köszönhető, amelyet ellensúlyoz a személygépkocsi-kivitel jelentős visszaesése.

Általános élel elmondható, hogy a Peru és Magyarország közötti kereskedelmi kapcsolatok alapjaiban történő átrendeződése zajlik, a fókusz egyre inkább a **technológia transzferre** tevődik át. Az említett ágazatokban világviszonylatban is kiemelkedőnek tekinthető magyar technológiák népszerűsítése az elkövetkező években stabilan és hosszútávon biztosít majd lehetőséget a magyar vállalatok érvényesülésére. A perui kormányzat elmúlt tíz évben meghozott gazdaságfejlesztési és modernizációs intézkedései alapján egyértelműen megállapítható, hogy célja egy erős, a **digitális kihívásokra válaszolni képes KKV szektor** kialakítása. Ennek érdekében kifejezetten keresik a fejlettebb startup modellel rendelkező országok vállalataival történő szorosabb kapcsolattartást, így a magyar vállalatok érvényesülésére elsősorban a fent jelzett ágazatokban látunk lehetőséget.

A **COVID okozta átrendeződésnek** köszönhetően pedig Peru kiemelt figyelmet fordít az egészségipar modernizációjára, amelyet kihasználva a következő félév során. nagykövetségünk tervei között szerepel egy magyar fejlesztéseket bemutató üzleti-technológiai bemutató megszervezése.